

Gen

Chapter 30

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

רַחֵל	וַתִּקַּן	לְיַעֲקֹב	יִלְדָהּ	לָא	כִּי	רַחֵל	וַתֵּרָא	1
Rahel	lan-meri	dhateng-Yakub	nglairaken	mboten	bilih	Rahel	Lan-ningali	
H7354	H7065	H3290	H3205	H3808		H7354	H7200	
בָּנָיִם	לִי	הַבָּהָר	וַיַּעֲקֹב	אֶל-	וַתֵּאמֶר	בְּאַחַתָּהּ		
anak	dhateng-kula	Maringi	Yakub	dhateng	lan-ngendika	dhateng-sadhèrèkipun		
		H3051	H3290	H0413	H0559	H0269		
			אֲנֹכִי:	מֵתָהּ	אֵין	וְאִם-		
			kula	pejah	mboten-wonten	lan-menawi-mboten		
			H0595	H4191	H0369			

Rakhel bareng rumangsa yen ora patutan karo Yakub, banjur meri marang mbakyune sarta matur marang Yakub: "Bok kula sampeyan sukani anak! Manawi boten, kula luwung pejah."

הַתֵּחַת	וַיֵּאמֶר	בְּרַחֵל	וַיַּעֲקֹב	אֶף	וַיִּחַר-	2	
Menapa-wonten-panggenanipun	lan-ngendika	dhateng-Rahel	Yakub	bebendu	Lan-murka		
H8478	H0559	H7354	H3290	H0639	H2734		
בְּטֵן:	פְּרִי-	מִנְדָּה	מָנַע	אֲשֶׁר-	אֲנֹכִי	אֱלֹהִים	
garbinipun	wohing	saking-panjenengan	nahan	ing kang	kula	Gusti-Allah	
H0990	H6529		H4513		H0595	H0430	

Ing kono Yakub tuwuh nepsune marang Rakhel, pangucape: "Apa aku sesulihe Gusti Allah, kang ora marengake kowe ngandhut?"

אֵלֶיהָ	בָּא	בִּלְהָהּ	אֲמָתִי	הִנֵּה	וַתֵּאמֶר	3
dhateng-piyambakipun	mlebeta	Bilhah	réwang-kula	Sumerep	Lan-ngendika	
H0413	H0935		H0519	H2009	H0559	
אֲנֹכִי	גַם-	וַאֲבָנָהּ	בְּרַכִּי	עַל-	וַתֵּלֵד	
kula	ugi	lan-kula-kabangun	dhengkul-kula	wonten	lan-piyambakipun-nglairaken	
H0595	H1571	H1129	H1290		H3205	
					מִמִּנְדָּה:	
					saking-piyambakipun	

Ature Rakhel: "Lah punika Bilha rencang kula estri, sampeyan celaki, supados nglairaken anak ing pangkon kula, supados ngangsalaken turun dhateng kula."

לְאִשָּׁה	שָׂפָתָהּ	בִּלְהָהּ	אֶת-	לָא	וַתִּתֵּן-	4	
kanggé-garwa	réwangipun	Bilhah	dhateng	dhateng-piyambakipun	Lan-piyambakipun-maringi		
H0802	H8198		H0853		H5414		
				וַיַּעֲקֹב:	אֵלֶיהָ	וַיָּבֵא	
				Yakub	dhateng-piyambakipun	lan-mlebet	
				H3290	H0413	H0935	

Bilha bature mau banjur diaturake Yakub supaya dadi somahe, iya kelakon divedhaki.

בֶּן:	לְיַעֲקֹב	וַתֵּלֵד	בִּלְהָהּ	וַתֵּהָרָא	5
putra-kakung	dhateng-Yakub	lan-nglairaken	Bilhah	Lan-ngandheg	
	H3290	H3205		H2029	

Bilha banjur ngandhut sarta duwe anak lanang patutan saka Yakub.

בְּקִלִּי	שָׁמַע	וְנָם	אֱלֹהִים	דָּגְנִי	רַחֵל	וְתֹאמֶר	6
swanten-kula	mireng	lan-ugi	Gusti-Allah	Gusti-Allah-ngadili-kula	Rahel	Lan-ngendika	
	H8085	H1571	H0430	H1777	H7354	H0559	

קָרָאָהּ	בֶּן	עַל-	בֶּן	לִי	וַיִּתֶן	
piyambakipun-ngarani	punika	amargi	putra-kakung	dhateng-kula	lan-Panjenenganipun-maringi	
H7121					H5414	

דָּן:	שָׁמוּ
Dan	namanipun
H1835	H8034

Rakhel tumuli ngucap: “Gusti Allah wus paring adil marang aku, lan wus nyembadani panyuwunku, diparingi anak lanang.” Mulane bocahe dijenengake Dhan.

שָׁנִי	בֶּן	רַחֵל	שָׁפָתָהּ	בִּלְהָהּ	וְתִלְדַּ	עוֹד	וְנִתְּהָר	7
kaping-kalih	putra-kakung	Rahel	réwang	Bilhah	lan-nglairaken	malih	Lan-ngandheg	
H8145		H7354	H8198		H3205	H5750	H2029	

לִיעֶקֶב:
dhateng-Yakub
H3290

Bilha bature wadon Rakhel mau ngandhut maneh, sarta nglairake anak lanang kang kapindho patutan saka Yakub.

עַם-	נִפְתָּלָתִי	וְאֱלֹהִים	נִפְתּוּלִי	רַחֵל	וְתֹאמֶר	8
kaliyan	kula-sampun-perang	Gusti-Allah	Perangan-Gusti-Allah	Rahel	Lan-ngendika	
	H6617	H0430	H5319	H7354	H0559	

נַפְתָּלִי:	שָׁמוּ	וְתִקְרָא	יִכְלָתִי	גַם-	אַחֲרָי
Naftali	namanipun	lan-piyambakipun-ngarani	kula-menang	ugi	sadhèrèk-kula
H5321	H8034	H7121	H3201	H1571	H0269

Rakhel tumuli ngucap: “Dak temeni banget anggonku gelut karo mbakyuku lan aku kelakon menang.” Mulane bocahe mau dijenengake Naftali.

וְתִקְחָ	מִלְדָּת	עֲמֻדָהּ	כִּי	לֵאָהּ	וְנִתְּרָא	9
lan-piyambakipun-mendhet	saking-nglairaken	piyambakipun-mandeg	bilih	Léah	Lan-ningali	
H3947	H3205	H5975		H3812	H7200	

לִיעֶקֶב	אֲתָהּ	וַיִּתֶן	שָׁפָתָהּ	זִלְפָּה	אֶת-
dhateng-Yakub	piyambakipun	lan-piyambakipun-maringi	réwangipun	Zilpah	dhateng
H3290	H0853	H5414	H8198	H2153	H0853

לְאִשָּׁה:
kanggé-garwa
H0802

Bareng Lea weruh yen kandheg anggone nglairake anak, tumuli iya ngaturake bature wadon Zilpa marang Yakub supaya dadi somahe.

בֶּן:	לִיעֶקֶב	לֵאָהּ	שָׁפָתָהּ	זִלְפָּה	וְתִלְדַּ	10
putra-kakung	dhateng-Yakub	Léah	réwang	Zilpah	Lan-nglairaken	
	H3290	H3812	H8198	H2153	H3205	

Lan Zilpa bature wadon Lea mau iya nglairake anak lanang patutan karo Yakub.

אֶת־ dhateng H0853	וּתְקַרְא lan-piyambakipun-ngarani H7121	(גְּדָר) kabegjan H1409	(רָוּחַ) rawuh H0935	בְּגֵדִי Kabegjan H1409	לֵאָה Léah H3812	וּתְאָמַר Lan-ngendika H0559	11
--	--	---	--	---	--	--	----

גָּד: Gad H1410	שְׁמוֹ namanipun H8034
---------------------------------------	--

Lea tumuli ngucap: "Begja!" Mulane bocahe dijenengake Gad.

לְיַעֲקֹב: dhateng-Yakub H3290	שְׁנֵי kaping-kalih H8145	בֶּן putra-kakung	לֵאָה Léah H3812	שֶׁפֶתָהּ réwang H8198	זֵלְפָהּ Zilpah H2153	וּתְלִד Lan-nglairaken H3205	12
--	---	----------------------	--	--	---	--	----

Sawuse mangkono Zilpa bature wadon Lea nglairake anak lanang kang kapindho patutan saka Yakub.

אֲשֶׁר־וּנִי para-wanita-ngarani-kula-bungah H0833	כִּי amargi	בְּאֲשֶׁר־י Wonten-kabungahan-kula H0837	לֵאָה Léah H3812	וּתְאָמַר Lan-ngendika H0559	13
--	----------------	--	--	--	----

אֲשֶׁר: Asyéer H0836	שְׁמוֹ namanipun H8034	אֶת־ dhateng H0853	וּתְקַרְא lan-piyambakipun-ngarani H7121	בְּנוֹת para-wanita H1323
--	--	--	--	---

Pangucape Lea: "Aku iki rahayu, saben wong wadon mesthi ngarani aku rahayu." Anake nuli dijenengake: Asyer.

דִּודָאִים dudaim H1736	וּמִצָּא lan-piyambakipun-manggih H4672	חֲטִיִּם gandum H2406	בִּימֵי קְצִיר־ panen H3117	וַיִּלְדְּ Rubén H7205	רְאוּבֵן Lan-késah H3212	14
---	---	---	---	--	--	----

אִמּוֹ ibunipun H0517	לֵאָה Léah H3812	אֶל־ dhateng H0413	אֶתֶם piyambakipun H0853	וַיִּבֶא lan-piyambakipun-mbetu H0935	בְּשָׂדָה wonten-palemahan
---	--	--	--	---	-------------------------------

מִדִּודָאִי saking-dudaim H1736	לִי dhateng-kula	נָא sapunika H4994	תְּנִי־ Maringi H5414	לֵאָה Léah H3812	אֶל־ dhateng H0413	רַחֵל Rahel H7354	וּתְאָמַר lan-ngendika H0559
---	---------------------	--	---	--	--	---	--

בְּנֵד: putranipun

Nuju sawijining dina nalika mbeneri mangsa panen gandum Ruben dolan-dolan, banjur nemu woh dhudhaim ana ing pategalan, diaturake marang Lea ibune; Rakhel nuli tutur marang Lea: "Aku bok kokwenehi woh dhudhaim duweke anakmu iku!"

אִישִׁי bojo-kula H0376	אֶת־ dhateng H0853	קַחֲתֶךָ panjenengan-mendhet H3947	הַמַּעַל Menapa-alit H4592	לָהּ dhateng-piyambakipun	וּתְאָמַר Lan-ngendika H0559	15
---	--	--	--	------------------------------	--	----

לָכֵן Lajeng H7354	רַחֵל Rahel H0559	וּתְאָמַר lan-ngendika H0559	בְּנֵי anak-kula	דִּודָאִי dudaim H1736	אֶת־ dhateng H0853	גַּם ugi H1571	וְלִקְחָתָהּ lan-mendhet H3947
--	---	--	---------------------	--	--	--------------------------------------	--

בְּנֵד: putranipun H1736	דִּודָאִי dudaim H1736	תַּחַת gantos H8478	הַלְלִילָהּ dalu-punika H3915	עִמָּךְ kaliyan-panjenengan	יִשְׁכַּב piyambakipun-badé-tilem H7901
--	--	---	---	--------------------------------	---

Pangucape Lea marang Rakhel: "Apa durung cukup anggonmu ngebeki bojoku? Wuwuh-wuwuh saiki arep ngepek woh dhudhaim duweke anakku?" Pangucape Rakhel: "Manawa mangkono bengi iki bapakne kareben turu karo kowe minangka ijole woh dhudhaim duweke anakmu!"

16
 לקראתו kanggé-mapagaken [H7125](#)   לאָה Léah [H3812](#)   ותצא lan-medal [H3318](#)   בערב sonten [H6153](#)   השדה palemahan   מן saking   יעקב Yakub [H3290](#)   ורבא Lan-rawuh [H0935](#)

שָׁכַר nyewa   כִּי amargi   תבוא panjenengan-mlebet [H0935](#)   אֶלֶּי dhateng-kula [H0413](#)   ותאמר lan-ngendika [H0559](#)

וַיִּשְׁכַּב lan-piyambakipun-tilem [H7901](#)   בְּנֵי putra-kula   בְּדוּדַיְ mawi-dudaim [H1736](#)   שָׁכַרְתִּיךְ kula-sampun-nyewa-panjenengan

הוא: punika [H1931](#)   בְּלִילָה dalu [H3915](#)   עמה kaliyan-piyambakipun

Bareng wayah sore saulihe Yakub saka ing pategalan, banjur dipapag Lea karo matur: “Sampeyan dalu punika kedah tilem wonten ing panggenan kula, amargi sampeyan sampun kula sewa mawi woh dhudhaim gadhahanipun anak kula.” Dadine bengi iku Yakub turu karo Lea.

17
 וַתֵּלֶד lan-nglairaken [H3205](#)   וַתֵּהָר lan-piyambakipun-ngandheg [H2029](#)   לאָה Léah [H3812](#)   אֶלֶּי dhateng [H0413](#)   אֱלֹהִים Gusti-Allah [H0430](#)   וַיִּשְׁמַע Lan-mireng [H8085](#)

חֲמִישִׁי: kaping-gangsal [H2549](#)   בֶּן putra-kakung   לַיעֲקֹב dhateng-Yakub [H3290](#)

Anadene Gusti Allah nyembadani panyuwune Lea, temah ngandhut sarta nglairake anak lanang kalima patutan karo Yakub.

18
 שָׁפָחְתִּי réwang-kula [H8198](#)   נָתַתִּי kula-maringi [H5414](#)   אֲמָרְגִי amargi   שָׁכָרִי bayaran-kula [H7939](#)   אֱלֹהִים Gusti-Allah [H0430](#)   מָרִינְגִי Maringi [H5414](#)   לאָה Léah [H3812](#)   וַתֵּאמֶר Lan-ngendika [H0559](#)

יִשְׁשַׁכָּר: Isakar [H3485](#)   שָׁמוֹ namanipun [H8034](#)   וַתִּקְרָא lan-piyambakipun-ngarani [H7121](#)   לַאִשִּׁי dhateng-bojo-kula [H0376](#)

Lea tumuli celathu: “Aku wus diparingi ganjaran dening Gusti Allah, marga aku wis ngaturake rewangku wadon marang bojoku.” Anake iku dijenengake Isakhar.

19
 לַיעֲקֹב: dhateng-Yakub [H3290](#)   שָׁשִׁי kaping-nènem [H8345](#)   בֶּן putra-kakung   וַתֵּלֶד lan-nglairaken [H3205](#)   לאָה Léah [H3812](#)   עוֹד malih [H5750](#)   וַתֵּהָר Lan-ngandheg [H2029](#)

Lea tumuli ngandhut maneh sarta nglairake anak lanang kanem patutan saka Yakub.

20
 טוֹב saé [H2065](#)   וַבֶּרֶךְ peparingipun [H2065](#)   אֶתִּי dhateng-kula [H0853](#)   אֱלֹהִים Gusti-Allah [H0430](#)   מָרִינְגִי מָרִינְגִי-kabungahan-kula [H2064](#)   לאָה Léah [H3812](#)   וַתֵּאמֶר Lan-ngendika [H0559](#)

לוֹ dhateng-piyambakipun   יִלְדָתִי kula-nglairaken [H3205](#)   כִּי amargi   אִשִּׁי bojo-kula [H0376](#)   יוֹבְלָנִי badé-ngurmati-kula [H2082](#)   הַפֶּעַם Kaping-punika [H6471](#)

זְבֻלוֹן: Zébulun [H2074](#)   שָׁמוֹ namanipun [H8034](#)   אֶת־ dhateng [H0853](#)   וַתִּקְרָא lan-piyambakipun-ngarani [H7121](#)   בְּנִים putra-kakung   שָׁשִׁי nènem [H8337](#)

Lea banjur ngucap: “Gusti Allah wus maringi ganjaran kang endah marang aku, saiki bojoku bakal tetep manggon tetunggalan karo aku, marga wus dakolehake anak lanang nganti nenem.” Anake mau dijenengake Zebulon.

אֶת־וּתְקַרְא בֶּת יִלְדָּה וְאַחֵר 21
dhateng lan-piyambakipun-ngarani putra-èstri piyambakipun-nglairaken Lan-sasampunipun
[H0853](#) [H7121](#) [H1323](#) [H3205](#)

דִּינָה: שְׁמָה
Dinah namanipun
[H1783](#) [H8034](#)

Sawuse iku Lea nglairake anak wadon lan dijenengake Dina.

אֱלֹהִים אֱלֵיהֶּ וְיִשְׁמַע רַחֵל אֶת־אֱלֹהִים וַיִּזְכֹּר 22
Gusti-Allah dhateng-piyambakipun lan-mireng Rahel dhateng Gusti-Allah Lan-éngeti
[H0430](#) [H0413](#) [H8085](#) [H7354](#) [H0853](#) [H0430](#) [H2142](#)

רַחֲמָנָה: אֶת־וַיִּפְתָּח
guwagarbinipun dhateng lan-Panjenenganipun-mbikak
[H7358](#) [H0853](#)

Gusti Allah iya banjur ngengeti Rakhel; panyuwune disembadani lan dening Gusti Allah dibikak guwa-garbane,

אֶסְרָא וְתֹאמַר בֶּן וְתִלְדָּה וְתֹהֵר 23
Sampun-nyingkiraken lan-ngendika putra-kakung lan-nglairaken Lan-piyambakipun-ngandheg
[H0622](#) [H0559](#) [H3205](#) [H2029](#)

חִרְפָּתִי: אֶת־אֱלֹהִים
wirang-kula dhateng Gusti-Allah
[H2781](#) [H0853](#) [H0430](#)

temah ngandhut lan nglairake anak lanang, celathune: “Gusti Allah wus ngilangake kanisthanku.”

יְהוּוָה יִסְרָאֵל לְאִמָּר יוֹסֵף שְׁמוֹ אֶת־וּתְקַרְא 24
Yéhuwah Nambahi pangandika Yusuf namanipun dhateng Lan-piyambakipun-ngarani
[H3068](#) [H3254](#) [H0559](#) [H3130](#) [H8034](#) [H0853](#) [H7121](#)

אַחֵר: בֶּן לִי
sanèsipun putra-kakung dhateng-kula
[H0312](#)

Anake banjur dijenengake Yusuf, pangucape: “Muga-muga Gusti Allah karsa mewahi anak lanang siji engkas marang aku.”

לָבָן אֶל־יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶת־רַחֵל יִלְדָּה כְּאִשָּׁר וַיְהִי 25
Laban dhateng Yakub lan-ngendika Yusuf dhateng Rahel nglairaken nalika Lan-dados
[H0413](#) [H3290](#) [H0559](#) [H3130](#) [H0853](#) [H7354](#) [H3205](#) [H1961](#)

וּלְאֶרְצִי: מְקוֹמִי אֶל־וְאֵלְכָה שְׁלַחְנִי
lan-dhateng-nagari-kula panggenan-kula dhateng lan-kula-badé-késah Keparengna-kula
[H0776](#) [H4725](#) [H0413](#) [H3212](#) [H7971](#)

Kacarita sawuse Rakhel nglairake Yusuf, Yakub banjur matur marang Pak Laban: “Kula panjenengan lilani mantuk dhateng tanah kalairan lan nagari kula.

אַתָּה עַבְדִּי אֲשֶׁר יִלְדִי וְאֵת־נָשִׁי אֶת־תְּנָה 26
panjenengan kula-ngladosi ingkang anak-kula lan-dhateng garwa-kula dhateng Maringi
[H0853](#) [H5647](#) [H3206](#) [H0853](#) [H0802](#) [H0853](#) [H5414](#)

אֶת־יְדֻעַת אַתָּה כִּי וְאֵלְכָה בְּהֵן
dhateng mangertos panjenengan amargi lan-kula-badé-késah kanggé-piyambakipun
[H0853](#) [H3045](#) [H3212](#) [H2004](#)

עַבְדֵיךָ: אֲשֶׁר עַבְדֵיךָ
kula-sampun-ngladosi-panjenengan ingkang peladosan-kula
[H5647](#) [H5656](#)

Semah dalah anak-anak kula panjenengan paringaken, minangka pituwaspun anggen kula ngenger panjenengan, kula lajeng badhe mantuk, margi panjenengan sampun uninga piyambak anggen kula tumemen ngenger panjenengan.”

וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	אֵלָיו dhateng-piyambakipun H0413	לָבָן Laban	אִם- Menawi	נָא sapunika H4994	מִצְאָתִי kula-manggih H4672	סִיחַ sih H2580	27
בְּעִינָיְךָ wonten-paningalipun	נִחְשָׁתִי kula-sampun-ngira H5172	וַיְבָרְכֵנִי lan-mberkahi-kula H1288	יְהוּוָה Yéhuwah H3068	בְּנִלְלָךְ: amargi-panjenengan H1558			

Nanging Pak Laban mangsuli marang Yakub: “Bok kowe gawe leganing atiku; aku wus niteni yen Pangeran Yéhuwah mberkahi aku margi saka kowe.”

וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	נִקְבָה Sebutna	שְׂכָרְךָ bayaranipun H7939	עָלַי dhateng-kula	וְאֶתְנָה: lan-kula-badé-maringi H5414	28
--	--------------------	---	-----------------------	--	----

Pangucape Pak Laban maneh: “Tetepna dhewe buruhanmu pira kang kudu dakbayar, mesti bakal dakwenehi.”

וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	אֵלָיו dhateng-piyambakipun H0413	אֶתְּךָ Panjenengan	יִדְעֶתָ mangertos H3045	אֵת dhateng H0853	אֲשֶׁר punapa-ingkang	29
עֲבַדְתִּיךָ kula-sampun-ngladosi-panjenengan H5647	וְאֵת lan-dhateng H0853	אֲשֶׁר- punapa-ingkang	דָּדוֹס dados H1961	הִיא dados H1961	מִקְנֶיךָ ingon-ingonipun H4735	
אֶתִּי: sesarengan-kula H0854						

Ature Yakub marang Pak Laban: “Panjenengan uninga piyambak, kadospundi anggen kula ngenger panjenengan, saha kadospundi kawontenaning raja-kaya panjenengan salebetipun kula jagi.

כִּי Amargi H4592	מֵעַט sekedhik H4592	אֲשֶׁר- punapa-ingkang	דָּדוֹס dados H1961	לָךְ kanggé-panjenengan	לְפָנַי sadèrèngipun-kula H6440	30
וַיִּפְרֹץ lan-piyambakipun-nyebar H6555	לְרֹב dhateng-kathah H7230	וַיְבָרְךָ lan-mberkahi H1288	יְהוּוָה Yéhuwah H3068	אֶתְּךָ panjenengan H0853		
לְרִנְלִי dhateng-lampah-kula H7272	וְעַתָּה lan-sapunika H6258	מָתַי kapan H4970	אֲעֲשֶׂה kula-badé-nindakaken	נָם- ugi H1571	אֲנֹכִי kula H0595	לְבֵיתִי: kanggé-griya-kula

Awitdene kagungan panjenengan boten sapintena saderengipun kula dhateng, nanging sapunika sampun ngrebda sanget, saha Sang Yéhuwah sampun mberkahi panjenengan sadangunipun kula wonten ngriki. Dados benjing punapa kula saged nyambut damel kangge brayat kula piyambak?”

וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	מָה Punapa H4100	אֶתְּךָ kula-badé-maringi H5414	לָךְ dhateng-panjenengan	וַיֹּאמֶר lan-ngendika H0559	יַעֲקֹב Yakub H3290	לֹא- Sampun H3808	31
תִּתֶּנְךָ maringi H5414	לִי dhateng-kula	מֵאֹמְנָה punapa-punapa H3972	אִם- menawi	תַּעֲשֶׂה- panjenengan-nindakaken	לִי dhateng-kula	הַדְּבָר bab H1697	
הִיא punika H2088	אֲשׁוּבָה kula-badé-wangsul H7725	אֶרְעָה kula-badé-pangonen	צְאֵנָה wedhusipun H6629	אֲשַׁמְרֶה: kula-badé-njagi H8104			

Wangsulane Pak Laban: “Apa sing dadi panjalukmu marang aku?” Ature Yakub: “Panjenengan boten sisah maringi punapa-punapa dhateng kula, kula sagah ngengen saha rumeksa menda panjenengan sadaya malih, manawi panjenengan marengaken ingkang dados atur kula punika:

מִשֶׁם saking-mrika H8033	הֶסֶר nyingkiraken H5493	הַיּוֹם dinten-punika H3117	צָאֵנָּךְ wedhusipun H6629	בְּכֹל- wonten-sedayu H3605	אָעֶבֶר Kula-badé-ngliwati H3605	32	
	חֹם ingkang-soklat H2345	שֶׁה- wedhus H7716	וְכֹל- lan-sedayu H3605	וְטָלוּ lan-brintik H2921	נִקְדַּ ingkang-totol H5348	וְשֶׁה wedhus H7716	כֹּל- sedaya H3605
	שְׂכָרִי: bayaran-kula H7939	וְהָיָה lan-dados H1961	בְּעֵינַיִם wonten-wedhus H5795	וְנִקְדַּ lan-totol H5348	וְטָלוּ lan-brintik H2921	בְּכֶשֶׁבִים wonten-cempening H3775	

Dinten punika kula badhe ngideri pepanthaning menda panjenengan sadaya, misahaken sadhengah menda ingkang tutul-tutul lan belang-belang; menda gembel ingkang cemeng, saha ingkang belang utawi tutul, punika dadosa gadhahan kula.

תְּבוּא panjenengan-rawuh H0935	כִּי- nalika H0369	מְחֹר benjing H4279	בַּיּוֹם wonten-dinten H3117	צְדָקָתִי kaadilan-kula H6666	בִּי wonten-kula H0369	וְעֲנִתָהּ- Lan-wangsulane H0369	33
וְטָלוּ lan-brintik H2921	נִקְדַּ totol H5348	אֵינְנִי sanes H0369	אֲשֶׁר- punapa-ingkang H0369	כֹּל sedaya H3605	לְפָנַיִךְ wonten-ngajengipun H6440	שְׂכָרִי bayaran-kula H7939	עַל- wonten H0369
	אֲתִי: kaliyan-kula H0854	הוּא punika H1931	גָּנוּב dipuncolong H1589	בְּכֶשֶׁבִים wonten-cempening H3775	וְחֹם lan-soklat H2345	בְּעֵינַיִם wonten-wedhus H5795	

Sarta benjing katemenan kula badhe katitik, samangsa panjenengan niti priksa berahan kula: Sadaya menda ingkang boten tutul-tutul utawi belang-belang, saha menda gembel ingkang boten cemeng, punika kaanggepa anggen kula nyolong.”

כֹּדְבָרְךָ: kados-pangandikanipun H1697	יְהִי dados H1961	לִי mugi H3863	הֵן Sumerep H2005	לָבָן Laban H0559	וַיֹּאמֶר Lan-ngendika H0559	34
--	---	--------------------------------------	---	---	--	----

Pangucape Pak Laban: “Prayoga, tindakna kandhamu iku!”

הֶעֱקָרִים ingkang-waris H6124	הַתִּישִׁים wedhus-jaler H8495	אֶת- dhateng H0853	הַהוּא punika H1931	בַּיּוֹם wonten-dinten H3117	וַיִּסֵּר Lan-piyambakipun-nyingkiraken H5493	35	
אֲשֶׁר- punapa-ingkang H3605	כֹּל sedaya H3605	וְהַטְּלָאֵת lan-brintik H2921	הַנִּקְדָּוֹת ingkang-totol H5348	הָעֵינַיִם wedhus H5795	כֹּל- sedaya H3605	וְאֵת lan-dhateng H0853	וְהַטְּלָאִים lan-brintik H2921
וַיִּתֵּן lan-piyambakipun-maringi H5414	בְּכֶשֶׁבִים wonten-cempening H3775	חֹם soklat H2345	וְכֹל- lan-sedayu H3605	בּוֹ wonten-piyambakipun H3605	לָבָן putih H3836		בְּנֵיוֹ: putra-putranipun H3027

Dina iku uga Yakub banjur misahake wedhus-wedhus lanang kang lorek lan kang belang, lan sakehe wedhus kang tutul-tutul lan belang-belang, sadhengah kang ana putihe, lan panunggalane wedhus gembel kang ireng; banjur padha dipasrahake marang anak-anake supaya dijaga.

יעקב ובינ בינ ימים שלשת ררך וישם 36
 Yakub lan-antawis antaranipun dinten tigang margi Lan-piyambakipun-selèhaken
[H3290](#) [H0996](#) [H0996](#) [H3117](#) [H7969](#) [H1870](#)

הנותרת: לכן צאן את רעה ויעקב
 ingkang-kantun Laban wedhus dhateng pangonen lan-Yakub
[H3498](#) [H6629](#) [H0853](#) [H3290](#)

Kajaba iku Pak Laban nemtokake pamanggone Yakub lete lakon telung dina. Yakub banjur ngengon wedhus-wedhuse Pak Laban kang kari.

ולוז לח לבנה מקל יעקב לו ויקח 37
 lan-hazel seger pohon-putih tongkat Yakub kanggé-piyambakipun Lan-mendhet
[H3869](#) [H3892](#) [H3839](#) [H4731](#) [H3290](#) [H3947](#)

מחשה לבנות פצלות בהן ופצל וקרמון
 kabikak putih isiran wonten-piyambakipun lan-piyambakipun-ngisiri lan-kastanye
[H4286](#) [H3836](#) [H6479](#) [H6478](#) [H6196](#)

המקלות: על אשר הלכן
 tongkat wonten ingkang ingkang-putih
[H4731](#) [H3836](#)

Yakub banjur njupuk pange wit libnah, wit lus lan wit armon kang isih teles, padha diklokopi kulite nganti katon putihe dadi lorek-lorek.

ברהטים פצל אשר המקלות את ויצג 38
 wonten-lepen piyambakipun-ngisiri ingkang tongkat dhateng Lan-selèhaken
[H6478](#) [H4731](#) [H0853](#) [H3322](#)

לשות הגאן תבאן אשר המים בשקות
 kanggé-ngunjuk wedhus rawuh panggenan-ingkang toya wonten-wadhipun
[H8354](#) [H6629](#) [H0935](#) [H4325](#) [H8268](#)

לשות: בגאן ונהמה הגאן לנכה
 kanggé-ngunjuk nalika-rawuh lan-piyambakipun-birahi wedhus wonten-ngajeng
[H8354](#) [H0935](#) [H3179](#) [H6629](#) [H5227](#)

Pang-pang kang wus diklokopi mau tumuli didokok ana ing kalenan lan papan pangomben, kang mesthi diparani dening wedhus-wedhus manawa arep ngombe, diprenahake ana ing ngarepe wedhus. Anadene wedhus mau lumrahe seneng jejodhoan yen ngarepake ngombe.

עקדים הגאן ותלרן המקלות אל הגאן ויחמו 39
 ingkang-waris wedhus lan-nglairaken tongkat wonten-ngajeng wedhus Lan-birahi
[H6124](#) [H6629](#) [H3205](#) [H4731](#) [H0413](#) [H6629](#) [H3179](#)

וטלאים: נקדים
 lan-brintik ingkang-totol
[H2921](#) [H5348](#)

Yen wedhus-wedhus iku anggone jejodhoan cedhak karo pang-pang mau, anake banjur padha lorek-lorek, tutul-tutul lan belang-belang.

הַצָּאן wedhus H6629	פְּנִי ngajeng H6440	וְיִתֵּן lan-piyambakipun-maringi H5414	יַעֲקֹב Yakub H3290	הַפְּרִיר piyambakipun-misahaken H6504	וְהַכְּשִׁימִים Lan-cempening H3775		
וְיִשְׁתַּחֲוֶה lan-piyambakipun-selèhaken H7896		לָבָן Laban	בְּצֵאן wonten-wedhus H6629	חֹם soklat H2345	וְכָל- lan-sedaya H3605	עֵקֵד ingkang-waris H6124	אֶל- dhateng H0413
	עַל- wonten	שָׂתֵם piyambakipun-selèhaken H7896	וְלֹא lan-mboten H3808	לְבֹדוֹ piyambak H0905	עֵדְרִים pepanthan H5739	לֹא kanggé-piyambakipun	
						לָבָן: Laban	צֵאן wedhus H6629

Cempe kang kaya mangkono mau banjur didhewekake, sarta panthane wedhus diadhepake marang kang lorek-lorek lan kang ireng ana ing antarane wedhuse Pak Laban. Mangkono anggone ngreka nglumpukake kewan-kewan kanggo awake dhewe, ora diworake karo pepanthane wedhuse Pak Laban.

אֶת- dhateng H0853	יַעֲקֹב Yakub H3290	וְשֵׁם lan-selèhaken	הַמְּקָשְׂרוֹת ingkang-kiyat H7194	הַצָּאן wedhus H6629	יַחֵם birahi H3179	בְּכָל- wonten-sedaya H3605	וְהָיָה Lan-dados H1961
	בְּמַקְלוֹת: wonten-tongkat H4731	לְיַחְמְנָה supados-birahi H3179	בְּרֵהָטִים wonten-lepen	הַצָּאן wedhus H6629	לְעֵינַי wonten-ngajengipun		הַמְּקָלוֹת tongkat H4731

Lan saben wedhus kang rosa padha arep jejodhoan, Yakub tumuli ndokok pang mau ana ing wadhah pangomben ing ngarepe wedhus mau, supaya padha jejodhoan ana ing ngarepe pang-pang mau.

הַעֲטָפִים ingkang-lemes	וְהָיָה lan-dados H1961	יֵשִׁים piyambakipun-selèhaken	לֹא mboten H3808	הַצָּאן wedhus H6629	וּבְהַעֲטִיף Nanging-nalika-lemes		
			לְיַעֲקֹב: kanggé-Yakub H3290	וְהַקְּשִׁימִים lan-ingkang-kiyat H7194	לְלָבָן kanggé-Laban		

Nanging samangsa kang jejodhoan iku wedhus kang ora rosa, ora didokoki pang, temahan wedhus-wedhus kang ora rosa dadi pandumane Pak Laban lan kang rosa dadi pandumane Yakub.

רְבוֹת kathah H6629	צֵאן wedhus	לֹא kanggé-piyambakipun	וְהָיָה lan-dados H1961	מְאֹד sanget H3966	מְאֹד sanget H3966	הָאִישׁ tiyang-punika H0376	וַיִּפְרֹץ Lan-nyebar H6555
			וְחִמְרִים: lan-kuldi H2543	וּנְמֻלִים lan-unta H1581	וְעֵבְרִים lan-réwang-jaler H5650	וּשְׂפָחוֹת lan-réwang-èstri H8198	

Jalaran saka iku raja-darbeke Yakub sangsaya tambah, sugih raja-kaya, batur wadon lan lanang, unta lan kuldi.